

**Městys
Doudleby nad Orlicí
5 / 2012**

Z P R Á V Y

Vážení občané,

dny se nám pomalu krátí a počasí již není tak příjemné jako v létě. S nadcházejícím podzimem ale neutichají práce na základní škole a pracovníci firmy Ing. Václav Hynek, Opočno, již k naší spokojenosti dokončují opravu secesní fasády. Tento týden bylo demontováno lešení na jižní straně objektu a tak si každý mohl všimnout, jak na „svě“ žáky hledí zdařile zrestaurovaný „Učitel národů“.

Při dokončovacích pracích jsem měl možnost se na hluboký reliéf J. A. Komenského vsazený do perlovce zblízka podívat a všimnout si tak propracovanosti tohoto elegantního prvku na budově. Přestože byl v žalostném stavu, byly v pravém dolním rohu reliéfu objeveny iniciály A. P. - pravděpodobně tehdejšího, nám neznámého, autora.

Pokud by vás, vážení občané, napadlo, kdo by se pod těmito literami mohl skrývat a sdělil nám to, pomohl by tak nalézt další střípek z naší historie.

Jak bývá zvykem při opravě historických památek a objektů i my jsme pro generace příští vytvořili schránku a do ní uložili dokumenty ze současnosti městyse.

Ve školním zpravodaji pan ředitel Mgr. F. Klapal otiskuje pozvánku na znovuotevření budovy ZŠ po 100 letech. I já se k němu připojuji a dovoluji si vás pozvat dne 24. 10. 2012 v 10,00 hodin před budovu školy, abychom jí mohli společně k tomuto jubileu pográtulovat. Přeji všem pedagogům, aby se jim v krásně opravené škole podařilo vychovat mnoho úspěšných a spokojených žáků.

Jiří Kaplan, starosta městyse

**Sbor dobrovolných hasičů v Doudlebách nad Orlicí
pořádá**

v sobotu dne 13. října 2012

SBĚR ŽELEZNÉHO ŠROTU

Prosíme občany, aby sběr připravili na obvyklá - přístupná - místa
až v sobotu ráno.

Místní knihovna

POZVÁNKY

Tereza Brdečková a Jiří Dědeček na zámku
viz zadní strana obálky

Heydrichiáda a operace Silver A

Přednáška **Libora Pařízka**, úspěšného badatele, který se řadu let zabývá tematikou protifašistického odboje, zejména paravýsadky ve východočeském regionu. Je také autorem studie o radiotelegrafistovi Jiřím Potůčkovi v knize Operace Silver A. Přednáška je doprovázena množstvím fotografického materiálu a pro potřebu technického vybavení se bude konat v budově základní školy

ve středu 21. listopadu 2012 v 18 hodin

Od pondělí 15. října budou v knihovně vystaveny **keramické plastiky** akademického malíře **Miroslava Zemánka**. Většina nebyla dosud veřejnosti představena. Možno shlédnout v době otevření knihovny, za přítomnosti knihovnice nebo po domluvě na telefonu 494 383 008 i mimo tuto dobu.

Knihovna vyhlašuje
dlouhodobou čtenářskou soutěž pro děti

LOVCI PEREL

Potopme se do hlubin příběhů a navlečte co nejdelší šňůru perel!

Milé holky a kluci,
milovníci knížek a příběhů!
Nyní se můžete zapojit do celoroční hry,
ve které se stanete
skutečnými lovci perel.

Od října 2012 do června 2013
máte šanci získávat za přečtené knihy
perly.

Stačí, objevíte-li speciálně označené
knihy, tzv. „perlorodky“, přečtete je a
zodpovíte několik otázek.

Knížky „perlorodky“ jsou různorodé
svými náměty, pro všechny věkové
skupiny, v každé z nich je ukryta hrací
karta. Jejich seznam a bližší informace
k celé hře přímo v knihovně.

CO KNIHA, TO PERLA!

**Ve středu 31. října bude knihovna uzavřena, náhradou bude
otevřeno v pátek 2. listopadu v 9-12 a 13-17 hodin.**

Z nových knih:

Vondruška V.: Velký král Přemysl Otakar I. a Jednooký král Václav I.
(první dva díly Přemyslovské epopeje, čtyřdílné románové fresky o životě
posledních přemyslovských králů)

Plavec M., Vojtášek F.: Bomby na Květnou neděli (letecká válka nad Prahou a okolím v březnu až květnu 1945)

Prelovšek D.: Josip Plečnik (výpravná monografie o jednom z nejvýraznějších světových architektů 20. století, který se podstatně podílel i na novodobé podobě Pražského hradu)

Mahler Z.: Indický hlavolam (cestopis po Indii z padesátých let minulého století patří už ke klasice české literatury; není pouhým dokumentem, ale zabývá se i archeologickými nálezy a soudobými filozofickými koncepcemi)

Poppová A.: Pavoučí prázdniny s Luckou, Jendou a Martínkem (kniha pro zvědavé a neposedné děti plná zábavných úkolů, povídaní a obrázků)

Helena Hájková, knihovnice

Náboženská obec **Církve československé husitské** v Kostelci nad Orlicí
místní obec Doudleby nad Orlicí, Husův sbor

Bohoslužby v říjnu: **21. 10. v 10 hodin**

Bohoslužby v listopadu: **4. a 18. 11. v 10 hodin**

Bohoslužby v prosinci: **2. 12. v 10 hodin (1. neděle adventní)**
16. 12. v 10 hodin (3. neděle adventní)

Vánoční bohoslužby: **pondělí 24. 12. ve 21 hodin (Štědrý večer)**

Bližší informace na vývěsce u sboru.

Občanské sdružení Diakonie Broumov

VYHLAŠUJE

HUMANITÁRNÍ SBÍRKU

letního a zimního oblečení, lůžkovin, prostěradel, ručníků, utěrek, záclon, látek, domácích potřeb - nádobí, skleničky - vše jen funkční, peří, pérových a vatovaných přikrývek, polštářů a dek, nepoškozené obuvi, nepoškozených a kompletních hraček...

v pátek 19. října od 13,00 do 17,00 hod

v sobotu 20. října od 9,00 do 11,00 hod

v garáži za úřadem městysu

Prosíme, věci přineste zabalené do igelitových pytlů či krabic, aby se nepoškodily transportem.

Netradičně za Sněhurkou

Na zahájení cvičebního roku 2012/2013 uspořádala v sobotu 15. září Tělocvičná jednota Sokol Doudleby nad Orlicí již 3. ročník „Sokolení s doudlebským skřítkem“ na motivy pohádky Sněhurka a sedm trpaslíků. A protože akce byla součástí „Dne otevřených dveří“ v boxerně, nebyla o překvapení nouze.

Zatímco dospělí obdivovali krásné stroje Harley Davidson, vystáli frontu na podpis mistra světa v boxu Lukáše Konečného, děti se zapojily do akce Sokola. Po Doudlebách putovaly za Sněhurkou a trpaslíky, setkaly se s myslivcem, ježibabou i zlou královnou. Ty dobře známe z pohádky, ale vidět Sněhurku nebo trpaslíky na motorce Harley, to byl opravdu nevšední zážitek. Po splnění úkolů obdržely děti na všech stanovištích drobné dárečky a na konci putování je čekala Sněhurka s princem a svatebními koláčky.

Za TJ Sokol musím poděkovat především všem zúčastněným dětem i jejich rodičům, neboť tuto sobotu bylo ještě mnoho dalších akcí. Velký dík patří panu R. Homolkovi, který nám umožnil v rámci Opening day, zahájit a zakončit Sokolení v boxerně. Dík patří i panu Hlaváčkovu za jablíčka, která ježibaba rozdávala dětem. V neposlední řadě díky všem, kteří organizačně zajistili akci a podíleli se na jejím zdárném průběhu.

Vlasta Lacinová

Další fotografie jsou umístěny na vnitřní straně přebalu těchto zpráv.

Doudleby jako samosprávná obec

V květnu 1906 postavili k nádraží příjezdovou silnici. Na stavbě dráhy Doudleby nad Orlicí – Vamberk – Rokytnice v Orlických horách se podíleli i doudlebští občané. Ve Státním okresním archivu v RK se např. zachovaly písemné vzpomínky Jana Václavíka. S mocnou oslavou byl provoz dráhy zahájen 14. října 1906. Protože Doudleby nad Orlicí neměly katolický kostel, nahradily zvony rány z hmoždíře. Vysvěcení tratě se obešlo bez slavnostní mše, neboť plánovanou krátkou polní na nástupišti v Doudlebách nad Orlicí i mši v kostele při přerušení jízdy ve Vamberku železniční oddělení Zemského výboru ze scénáře vyškrtlo. Novinkou zahajovacího ceremoniálu byla skutečnost, že vedle prominentních osob byla ve vlaku vyhrazena místa i vybraným předákům a dělníkům stavby.

Provoz v prvním zimním období prokázal, že vzhledem k velkým sněhovým srážkám nelze vždy použít lokomotivu z Rokytnice v Orlických horách a je nezbytné zajistit zařízení pro jednu lokomotivu v Doudlebách nad Orlicí. Proto byla v sousedství výpravní budovy postavena malá pomocná remíza. Slouží i dnes k deponování sněhové frézy. Pro zlepšení přístupu k železnici obcím jižně od Doudleb nad Orlicí rozhodlo zastupitelstvo v roce 1905 o stavbě silnice přes Vyhnánov k Suché Rybné. Záležitosti stavby této místní dráhy zachycuje řada prací, příležitostné tisky i části místních kronik.

Časté povodně na Divoké Orlici a jejich následné velké škody vedly představitele obcí k požadavkům na úpravu koryta. V roce 1903 poskytlo ministerstvo a zemský výbor Českého království subvence zájemcům na úpravy břehů Orlice. Schůze starostů obou toků Orlice v srpnu 1906 dala podnět k založení Orličného komitétu, v němž měla každá obec svého zástupce. Tento orgán řešil v dalším období různé záležitosti úprav vodních toků a o své činnosti podával zprávy. Najdeme je jednak v Poslu z Podhoří, jednak v informačních brožurách. Několikrát prováděl objížďku povodí Orlice, od obecních zastupitelstev a výborů zjišťoval, jaké škody řeka při záplavách působí a shledal naléhavost regulačních prací zvláště u Doudleb nad Orlicí.

V květnovém Poslu z Podhoří se objevila zpráva o zastavení výroby v cukrovaru, v následujícím čísle bylo upřesněno, že o ukončení výroby není dosud rozhodnuto. Výroba však byla skutečně zastavena. Existence vlečky přispěla k tomu, že cukrovar koupil továrník Florian

Hernych z Ústí nad Orlicí, syn Jana Hernycha, který v roce 1855 založil v Ústí nad Orlicí továrnu na výrobu bavlněných látek. Začínal s několika ručními stavy. Florián byl od roku 1875 spolumajitelem firmy, od roku 1884 jediným majitelem firmy Jan Hernych a syn. Do výroby zavedl desítky, později stovky mechanických stavů. Výrobu rozšiřoval v bližším i vzdálenějším okolí, 1889 ve Vamberku z vodního mlýna, krátce nato v Hnátnici pak v Nekoři. Zastavení výroby v cukrovaru bylo pro něj významným popudem ke koupi budov. Po přestavbě zavedl textilní výrobu. O stavbě nové továrny se v Poslu z Podhoří dočteme v květnu 1907 v inzerátu na pronájem hospody „vedle ve stavbě se nacházející tkalcovny“.

V roce 2010 získal úřad městyse pro dokumentaci ke kronice od bývalého zaměstnance továrny pana J. Švarce řadu písemností, které se vztahovaly k přípravě stavby a k různým obdobím činnosti této továrny od jejího založení po 40. léta 20. století. Mezi nimi je dokumentace ke stavbě mechanické tkalcovny (rok 1907), přádelny bavlny (1908), stavby bytů (1908, 1909), oprav, rekonstrukcí i stavby nových zařízení v pozdější době (1927) a různých dokladů, souvisejících s činností továrny (vlečka, železobetonový most, inventáře, dílčí záznamy o výrobě, různé pracovní záznamy aj).

Oživení činnosti různých organizací se projevovalo před volbami v roce 1907, prováděných na základě všeobecného hlasovacího práva, které ale velké skupiny občanů z voleb vylučovalo. Podle Posla z Podhoří se v Doudlebách nad Orlicí uskutečnily schůze delegací živnostenských společenstev, na nichž byl navržen mladočeský kandidát, avšak krátce na to byl navržen kandidát jiný. O sociální demokracii, která ve volbách vystoupila již samostatně, se dozvídáme až v prosincovém čísle Posla v souvislosti s organizováním zábavy.

Rok 1907 se významně zapsal do všedního života doudlebských občanů ještě jiným způsobem. V dokumentaci ke kronice najdeme opis Povolení ke zřízení elektrického vedení a rozvětvení v Doudlebách nad Orlicí, vydaného c.k. okresním hejtmanstvím v Rychnově nad Kněžnou s podpisem c.k. místodržitelského rady. Je adresováno obecnímu úřadu k rukám pana starosty F. Šebetky.

pokračování příště

Jan Kaplan, kronikář

Hasiči v Doudleběch nad Orlicí

Dne 1. července 1921 nabývá účinnosti rozlučka osad Vyhnánova a Příkaz od Doudleby nad Orlicí. Tím se rozdělují i hasičské sbory na doudlebský a vyhnánovský až do 22. 06. 1950, kdy se oba opět spojují. Za účasti našich členů je od 11. do 17. července pořádána v Kostelci nad Orlicí hasičská krajská škola.

V roce 1922 za účasti sboru z Kostelce nad Orlicí se v Doudleběch konalo místní cvičení hasičské.

V roce 1925 jarní bouřka dne 8. května zničila bleskem stodolu rolníka Šebetky ve Vyhnánově.

V roce 1926 za přispění nejen občanů, ale i obce, která věnovala celou polovinu nákladů, byla zakoupena od firmy R. A. Smékal ze Smíchova nová motorová stříkačka za obnos 58.000,- K. Dne 13. července se sbor účastnil uvítání prezidenta Masaryka v Kostelci nad Orlicí. V tomto roce vznikl požár v domku pana Čiháka ve Vyhnánově a dílny pana Balouse.

V roce 1927 se v Doudleběch konalo dne 17. července župní cvičení se žebříky a sekyrkami.

V roce 1928 dne 26. června nastala živelná pohroma způsobená průtrží mračen, při níž nejvíce poškozeni byli v obci Josef Kaplan, majitel domku čp. 11 a Josefa Mimrová, majitelka domku čp. 10.

V roce 1930 vznikl požár hostince u Hájků ve Vyhnánově.

V roce 1931 doudlebský sbor zasahoval od rána u požárů dvou domků v Pekelské ulici ve Vamberku, kde hořel domek čp. 67 paní Suchánkové a domek čp. 68 paní Krskové. Zásah trval až do druhého dne. V Doudleběch nad Orlicí hořelo stavení pana Říčaře. Dne 13. a 14. července se konaly župní dny u příležitosti 60ti let trvání sboru v Kostelci nad Orlicí. Dne 14. června se konalo obvodové poplachové cvičení a nato defilé sborů ulicemi Kostelce nad Orlicí. Doudlebský sbor se zúčastnil s automobilem pro mužstvo a stříkačkou.

V roce 1932 hned 1. ledna vyhořela pekárna pana Františka Balouse a 26. srpna byl požár u pana Ješiny.

V roce 1933 bylo vykonáno 9 cvičení. Z toho 2 pochodové, 1 signálové, 1 školení se strojem a žebříky a 5 praktických cvičení s ruční i motorovou stříkačkou. Do výboru hasičské župy východních Čech č. 15

v Kostelci nad Orlicí byl zvolen Leopold Svoboda jako předseda organizační komise.

V roce 1934 bylo provedeno 14 cvičení. Dne 17. června bylo provedeno ukázkové praktické cvičení s motorovým strojem v Kostelci nad Orlicí.

V roce 1935 dne 7. července v hotelu Liboslava Vorla byla uspořádána oslava 55ti letého trvání sboru dobrovolných hasičů v Doudleběch nad Orlicí. Při této příležitosti byli bratři poděleni medailemi za 20ti letou, 30ti letou a 50ti letou činnost ve sboru.

V roce 1937 se doudlebský sbor hasičů zúčastnil: 24. června okrskového cvičení v Záměli, 18. července sjezdu župy ve Zdelově a 18. srpna okrskového cvičení ve Chlenech. V místě proběhlo 14 cvičení.

Období let 1938 – 1947

V roce 1938 ve čtvrtek 21. dubna vypukl oheň v budově hotelu „Vorel“ v Doudleběch nad Orlicí. Dne 16. července se sešli v Rychnově nad Kněžnou zástupci 62 hasičských sborů z celého politického okresu a ustanovili okresní hasičskou jednotu č. 15, která se skládala ze dvou obvodů: I. obvod „Stráž na východě“ měla 25 sborů a II. obvod „Orlice“ měl 37 sborů. Tím byla ustanovena Okresní hasičská jednotka. Z našeho sboru byl za revizora účtů zvolen František Vaněk a bratr Václav Škop byl zvolen za náhradníka.

V pohnutých podzimních dnech lid nesl těžce mnichovský diktát a v hasičských sborech začaly probíhat změny, do té doby nevídané. Dnem 7. září nařídil ČZHS vyškrtnout všechny členy neárijského původu, hasičský pozdrav „nazdar“ byl změněn na „Vlasti zdar“, byl vydán zákaz nošení odznaků z bývalé republiky a byl nařízen soupis sborového majetku.

V roce 1940 sbor obdržel na hasičské subvenci od zemského úřadu v Praze 3.500,- K. Obec Doudleby nad Orlicí celou tuto sumu ponechala na zakoupení hadic a mimo to vyplatila obvyklou roční podporu na věcné potřeby 1.000,- K obci Vyhnánov. Mimo ročního příspěvku na věcné potřeby 300,- K vyplatila našemu sboru ještě 500,- K. Na příspěvcích a darech v obci Doudleby nad Orlicí a Vyhnánov bylo vybráno 3.977,- K. Zakoupeno bylo potom 201 b. m. hadic od firmy Bohuslav Pádr ze Smiřic, za obnos 8.367,35 K.

Dne 8. července je uloženo sborům označit zbrojnice dvojjazyčnými nápisy. Každá obec musí mít svůj hasičský sbor a Okresní hasičská jednota nařizuje odstranit ze znaku a všude jinde vše, co by připomínalo Československou republiku. Obecní zastupitelstvo jednomyslně opravené hasičské stanovy schvaluje.

V roce 1941 je ve sboru 37 činných členů, 2 zakládající členové a 2 čestní velitelé: Michal, hrabě z Bubna a Litic a Leopold Svoboda. Starostou sboru je Jan Hlaváček, velitelem je František Vaněk, jednatel Václav Škop a vzdělavatelem je učitel Václav Čermák. Do sboru se přihlásilo 16 mladých členů.

Ve středu 8. října odpoledne vyšlehly plameny ze střechy nad stájemí velkostatku Michala, hraběte z Bubna a Litic. K požáru se dostavilo sedm hasičských sborů.

V roce 1942 od ledna byla požární ochrana v Protektorátu Čechy a Morava postavena na nových základech vládním nařízením ze dne 18. prosince 1941 o věcech požární ochrany. Sbor byl povinen, dle nařízení obvodního velitelství dostavit se povinně k požáru do Kostelce nad Orlicí, Vrbice, Záměle, Suché Rybné a do Vamberka. Na výzvu do Potštejna, Sopotnice a obcí, které o pomoc požádají. Bylo upouštěno od výročních shromáždění. Od 1. června se rozšiřuje působnost politického okresu rychnovského na soudní okres žamberecký, který tvoří 36 katastrálních obcí.

V roce 1943 dne 17. ledna se konala valná hromada, na které odstoupil starosta Jan Hlaváček. Na jeho místo nastoupil Josef Trefný. Velitelem je František Vaněk, jeho náměstkem Vilém Frydrych, pokladník Josef Marek, jednatel Václav Škop, dozorcem náčiní je Josef Pavel, revizor účtů Jaroslav Šklíba a vzdělavatelem je učitel Josef Macourek. Dne 6. června byly nařízeny požární hlídky v lesích, které měly i jiné úkoly. Svaz českých hasičů vydal dne 17. 7. 1943 oběžník, ve kterém je zřejmé, že hasičstvo bylo často zneužíváno k jiným účelům, jako jsou: pátrací akce, kontrola cestujících a podobně.

V roce 1944 pro podezření ze styku s partyzány byli zatčeni naši členové: Jiří Vorel a Zdeněk Zdobnický.

pokračování příště

Zdeněk Moravec

MVDr. Edvard Tomíček: Poslední leč

– povídka na pokračování

Ale hostinský popřál všechno dobré k Novému roku a zvolna se chystal k odchodu. Po třech čtyřech krocích se zastavil, aby ještě pochválil Jurovi jeho fousky a jen tak mezi řečí prohodil: „Poslechni Juro, neměl bys po ruce pár hoven od těch tvých psů?“

„Pší hovna? Preboha svetého, šak na čo vám budů?“ zaslovačil nadobro zaskočený Jurko.

„S tím si starosti nedělej, víš, to je takové tajemství, hlavně nesmíš nikde nikomu nic říct, protože já bych to zapřel“, jedním dechem vyklopil důvod návštěvy Prášil a dodal: „Však vyndej to maso někde do špajzu a nasbírej mi do těch papírů pár peských hoven.“

Tož takovou žádost Jurko Štěrbák rozhodně nečekal! Byl z toho tak zblblý, že beze slova splnil, co po něm hostinský chtěl, naložil mu to do jeho tašky, a když se pak Prášil ztrácel v lese, sedl si na zápraží a stále opakoval: „Pre pána Jána – pší hovna? Šak načo? Pre pána Jána.“

Ale ať už řešil, jak chtěl, stále nemohl přijít na to, k čemu hostinský potřebuje pší hovínka a proč s tím dělá takové tajnosti. To přece není normální.

„Sám na to nepřijdu, někoho se musím zeptat.“ Ale koho? Přebíral v hlavě pár lepších kamarádů, ale zase je postupně zavrhoval, až mu zůstal Joska řečený Španělák.

„Je to přímý rovný chlap, byl ve světě, ve štychu mne nenechá, nevyzradí mne. A ten by mohl možná vědět, na co se výše uvedený materiál může potřebovat.“

Nemohl dočkat večera a jen se zešeřilo, běžel zadem do vesnice a zabouchal na dveře kamaráda Josky, kterému přes daný slib mlčenlivosti hostinskému, do puntíku přesně popsal, co se stalo.

Chvíli spolu dumali a poradu uzavřeli konstatováním, že není žádné jiné vysvětlení, než že starý Prášil chce ona pší hovínka „nabít“ do klobás pana řídícího, a tak ho potrestat za ošklivou poznámku včera v hospodě.

Jakkoli byl Joska Španělák zkušený a Jurko Štěrbák chytrý, ani jednomu nedošlo, že právě v tomto okamžiku splňují přání pana hostinského doslova „do puntíku“. On totiž potřeboval, aby všichni

věděli, že pan řídící bude mít ve svých lišovských klobásách nabitá psi hovínka, ale pan řídící o tom neměl mít potuchy. Zároveň ale, kdyby se to rozkřiklo, on – tedy jako Prášil – nikdy nic takového nikomu neřekl, dokonce by něco takového nikdy neudělal – fuj! Mazaný tedy pan hostinský byl, to se musí uznat. Karty byly rozdány, velká hra byla připravena, utkání mohlo začít!

No a právě tady si, milí čtenáři, dáme malou pauzičku, nebo chcete-li vložku. Myslím, že by bylo prospěšné, kdybyste věděli jednu důležitou věc, která vám umožní vidět následující děje z poněkud jiného úhlu pohledu.

Především je dobré vědět, že svého času chodili oba hlavní aktéři naší povídky za jednou mimořádně hezkou dívčinou. Nic divného, stává se to. Stává se i druhá věc. Že totiž ona dívčina motala hlavu oběma dvěma, doposud kamarádům, původně také spolužákům. Nyní se z nich postupně stávali sokové a byla jen otázka času, kdy se pořádně seperou.

Ona dívčina, jak vám jistě došlo, nyní paní hostinská, dělala všechno, aby se nepoprali. Lehké to ale neměla, protože ona vlastně měla ráda oba dva. Každého trochu jinak, ale oba velice velmi! Jednou si dokonce postěžovala své dobré kamarádce, jaká že je to nespravedlnost, když muži mají klidně ženu a k tomu milenku. Dokonce muži kdesi na východě mívají prý i harém. Když jí moudrá přítelkyně naznačila tu hrůzu, kdyby měla doma harém s několika chlapama, rychle couvla. Stačili by jí pouze dva. Jeden pro potěšení těla, druhý pro potěchu ducha.

Bohužel, bohužel, prozatím to tak nemáme zařízeno. V našich končinách a vlastně v celém světě si ženy a dívky otce svých budoucích dětí vybírají samy, zatímco my „muži“ se je snažíme dobýt přesvědčováním, že to jsme právě my, kdo budeme nejlepším tatínkem jejich dětí.

Milé ženy mi prominou poněkud přírodovědný výraz, ale ony „lidské samičky“ jsou na výběr budoucích potencionálních otců svých potomků dokonale geneticky vybaveny. Jak říkal můj pomocník: „Každá ženská do chlapa vidí, jak do rozhrkaných hodin a ví o každém šroubku.“

Jenže v případě slečny Růženky to bylo těžší. Ona, jako každá jiná, je měla také „přečtené“ do posledního písmene, což asi byla ta chyba. Neboť co neměl jeden, toho měl ten druhý habaděj a naopak. Nelehká volba!?!

Když například byla s Lojzíkem na procházce a shlíželi spolu nahoře nad Líšnovem z vrchů mezi lesy na tu krásu dole a její milý najednou spustil: „Velké širé, rodné lány, jak jste krásny na vše strany...“ a později, když sešli mezi obilná pole, držíc ji za ruku, chvějícím se hlasem ji pletl hlavu známými verši: „Jak vlny osením po tobě hrají, mé lásky a touhy...“ a před následujícím polibkem už odbyl: „Můj rodný kraji!“

Těžko se to pak chránila nevinnost, neboť správné slovo řečené ženě ve vhodnou chvíli má nepředstavitelnou sílu.

Z takových schůzek pak chodila domů celá zmámená a navíc před barákem pod lipkou stál v šeru – no kdo asi...

Přece Franta. Vysoký, pohledný, silný, na chlapa až moc hezký. Jenže měl vadu řeči. V blízkosti Růženky oněměl. Teprve po hodné chvíli ze sebe vytlačil otázku: „Na procházce? Bylas?“

Růža odpověděla to jediné, co mohla: „Jo.“

Pak zase dlouho stáli a mlčeli oba do té chvíle, kdy ji Franta z ničeho nic obejmul a divoce a vášnivě ji začal líbat. Chvíli se snažila bránit, ale když ono to bylo tak příjemné, že prostě ten vínek byl opět v ohrožení.

Růžence bylo jasné, že dlouho to tak zůstat nemůže a není nikdo na světě, kdo by za ni rozhodl, s kým bude žít a koho s těžkým srdcem pošle k vodě.

Plakala, vzdychala, pak se zase vztekala a dupala nožkou, když si říkala: „Proč já nemůžu mít ten harém s dvěma mužskými, když naopak to funguje.“

Právě si rozčesávala své krásné tmavohnědé vlasy u otevřeného okénka své komůrky, když ji tahle myšlenka napadla. Zpozorněla a začala přebírat situaci v domech, kde se s večerem začínala rozsvěcovat okna. Došla v duchu až na konec ulice a po druhé straně se vracela zpět. U sousedů vpravo se raději zastavila.

Byl to šok!!

„Proboha svatého, vždyť takový malý harém je skoro přes barák.“ Zhasla a znovu pozorovala ulici, kterou tak dobře znala. Probírala dům od domu a celá zděšená přicházela zvolna na to, že v některých domech skutečně asi mají dokonce i harém naruby. Není to sice přes barák, ale nějaká mimořádnost to také není.

Tak tohle já nechci a nepotřebuji, jeden z mých milých bude muset ze hry ven. Řešení si ale nechám na zítra, jak v podobném duchu, říkala její slavná předchůdkyně. Už nyní však tušila, kdo z její blízkosti bude muset odejít.

Když pak asi za tři týdny byla, myslím, v Černíkovcích dožínková zábava, roztácela Růženka faldy na sukni skoro celý večer s učitelským Lojzíkem. V pozdním večeru pak tančili ploužáky, líčko na líčko, a když pak začalo zlobit trochu světlo, byly tam zcela jistě i nějaké polibky.

To vše se dělo před očima Franty, který dnes jaksi neměl šanci dostat se k Růžence. Zkusil to s jinými děvčaty, ale nebylo to ono, takže v pozdním večeru pobýval spíše v blízkosti šenku.

Zrovna si nechal nalít něco lepšího do velké skleničky, trochu uskrkl, když se náhle před ním objevila. Přiběhla z venku, celá rudá, zadýchaná, podívala se mu přímo do očí a bez rozpaků se jej zeptala: „Nezatancujeme si?“

„Vždyť máš svého tanečníka, kdepak se ti zatoulal?“ rýpl si do ní Franta.

„Před chvílí odešel a kromě toho, to už není můj tanečník,“ odpověděla a dodala: „Včera jsme se rozešli!!“

Do Franty jako když uhodí hrom, přesto se zmohl na zmatenou otázku: „No a co to dnešní divadlo s tím vaším tancováním?“

Odpověď zněla: „To dostal Lojzík za to, že mi to včera neztěžoval. On ví, že ho mám ráda, ale také ví, že mě to táhne víc k Tobě. Takže od jedenácti hodin jsem na volné noze a je jenom na Tobě, zda budeš ještě o mne stát.“

„Pokud ano, moc bych si přála, abys to štamprle už nedopíjel. Brala bych to jako odměnu od Tebe za to, že jsem ti dala přednost, jak sis přál ty. Záleží ale jenom na Tobě, jak si mě ohodnotíš. Svůj život, ale i můj, vlastně náš budoucí život, máš teď ve své ruce. Já Ti mohu říci jenom tolik, že Ti za to budu celý život hodnou a věrnou ženou,“ rychle dopověděla a vyběhla do letní noci.

Všichni, kteří dočetli až sem zcela jistě se mnou budou souhlasit, že po takovém vývoji situace, nečekaném a nenadálém obratu a téměř

prezidentském Růženčině proslovu musel náš milý Frantík nadobro zmagorovatět.

Což se stalo.

Jednu, dvě vteřiny stál, drže v ruce z poloviny plný či z poloviny prázdný pohár, rozhodnut, že ho vylije. Byl ale rodem sedlák, kterému nikdo nedá nic zadarmo a k tomu řezník a dokonce hostinský. Škoda by té dobroty bylo. Přivoněl k nápoji, smočil rty i jazyk a v okamžiku, kdy se podíval do ještě houpajících dveří, se rozhodl.

V klidu odložil pohár a rozběhl se ven do tmy. Tam za okamžik viděl kmitající se nožky, teď už tedy jeho, Růži. Postupně ji docházel také díky tomu, že Růženka, když jej za sebou cítila, nenápadně zvolnila.

Jakmile ji došel, udělal to nejlepší, co mohl. Svlékl si sako a přehodil je přes Růženčina holá ramínka a paže. Vzápětí ji bez jakýchkoliv zábran objal pravou rukou kolem oněch zakrytých ramen. To proto, aby jí to sako nespadlo, připravoval si v duchu zdůvodnění, kdyby se to společníci nezdálo. Konec konců, objímám svoje sako, blesklo mu hlavou.

Společnice však ani nemukla a vděčně mrkla svými kukadly nahoru vlevo a zamrazilo ji, jak vysoko ten Franta ta svoje očiska má. Napadlo ji, že při každém polibku se bude muset velmi velice zaklánět a vlastně nyní už celý život.

Mezitím chtě, nechtě nebo nějak náhodou, došli k mysliveckému srubu u říčky, kde to Franta vyřešil. Na lavičku, která tam byla pod stříškou, si Růženku jako pírkem pěkně vyzvedl a postavil. Potom už při líbání nemuseli zaklánět hlavu ani jeden.

Když si pak jeho milá zula botičky a bosá se brouzdala v trávě vlhké předjitřní rosou, koukal na ni v onom ranním šeru a přemítal, zda tohle je to, co chtěl. A ať položil otázku jakkoli, odpověděl si pokaždé – ano.

Teprve později pochopil, že to trvalo týdny a měsíce, kdy každé jeho slovo a čin byly pečlivě změřeny a zváženy a až teprve, když si milá Růženka byla jistá, že „pro něj není na světě jiné“, položila jej na váhu s Lojzíkem.

Jeden moudrý muž kdysi dávno řekl, že aby byla žena šťastná potřebuje pouze jednu věc, totiž: „Aby ji muž bezvýhradně miloval!“

A tohle jí Frantík, aniž to tušil, nabídl.

Nebudu případné čtenáře obtěžovat podrobnostmi oficiálních námluv, žádostmi o Růženčinu ruku a setkáním obou rodin při případných majetkových záležitostech. Pokud je mě ovšem známo z vyprávění pamětníků, Růženka prý tehdy uvařila pro Frantu a jeho rodiče poprvé svou později vyhlášenou knedlíčkovou polévku a rozhodnutí padlo okamžitě. Řeznictví případne Frantovi a kuchyně s restaurací budou královstvím budoucí mladé paní.

Zbývá dopsat několik řádků o odmítnutém nápadníku – učitelském Lojzíkovi. Ten se ztratil se svým žalem do světa. Někam za Chrudim až skoro do Železných hor. Dokonce prý na tom vydělal, neboť tam narychlo potřebovali řídícího, a protože v oné zapadlé vesnici měli pro šéfa školy i útulný byteček, stal se Lojzík velmi mladým panem řídícím.

O osobním životě pana řídícího nikdo mnoho nevěděl a kdo věděl, nechal si pro sebe. Snad byla pravdivá zkazka o tom, že tam někde ve světě má syna, ale víc nevím.

Skutečností ovšem bylo, že po letech se znenadání milý pan řídící objevil v líšnovské hospodě, dal si něco k jídlu a pivo, zahrál si jednu dvě partičky mariáše a odešel.

Důvodem jeho objevení na scéně byl fakt, že na nějaké blízké škole skonala náhle stávající pan řídící a pan Alois Nosek neodolal pokušení využít možnosti – možná poslední – dostat se blíže k domovu. K překvapení mnohých nedošlo k žádným střetům dávných rivalů, ba dokonce to vypadalo, jako by pan řídící do světa odešel včera.

My se vrátíme do doby, kdy se v Dolním Líšnově chystala myslivecká poslední leč, na kterou se všichni dotčení každým rokem upřímně těšili, avšak v letošním roce byla nedočkavost mimořádná.

Jak pan hostinský správně předpokládal, všichni byli zvědaví na okamžik, až si pan řídící kousne ve své klobásce do trusu fousků Jurky Štěrbáka. Jenže předpoklady pana hostinského byly správné jen z poloviny. Všichni myslivci věděli, že pan řídící má cinknuté klobásky, to byla pravda, ale že by pan řídící nic nevěděl, to se trochu mýlil.

Pokračování příště

Škola v novém hávu

Netradičně za Sněhurkou

Místní knihovna v Doudlebách n.O.

Tereza Brdečková

Jiří Dědeček

hudebně literární podvečer

se známým písničkářem a básníkem, něžným
punkrockerem, a neméně známou prozaičkou,
esejstkou, novinářkou a překladatelkou

V pátek 19. října v 18 hodin
v kavárně zámku v Doudlebách n.O.

Vstupné 50,- Kč

Vydává Městys Doudleby nad Orlicí, Dukelská 68, IČO 274 909. Telefon: 494 383 137
Publikace je registrována Ministerstvem kultury ČR pod značkou: MK ČR E 15586
Vydáváno 1x za 2 měsíce. Datum vydání: 10. 10. 2012